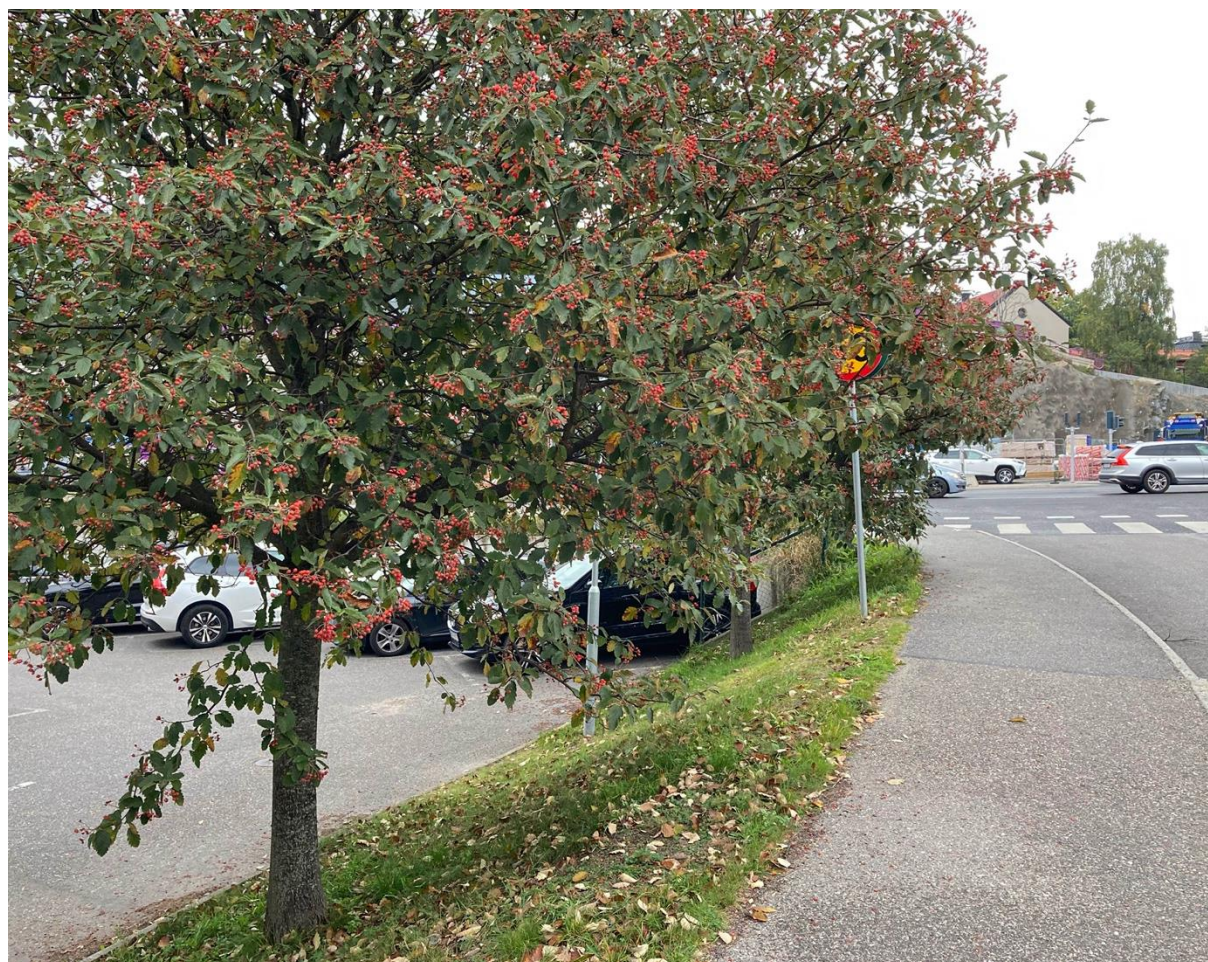

Gårdsvägen Solna

Bedömning av trädallé och spridningsvägar i samband med nybyggnation

November 2021

På uppdrag av:

Fabege AB
Kontaktperson: Per Åsbrandt
(per.asbrandt@fabege.se)

Uppdraget:

Projektledare: Mova Hebert
Författare: Edwin Sahlin
Kvalitetssäkring: Mova Hebert
Callunas interna projektkod: MHT0281

Calluna AB:

Linköpings slott
582 28 Linköping
Org.nr: 556575-0675
Växel: +46 13-12 25 75
www.calluna.se

Innehåll

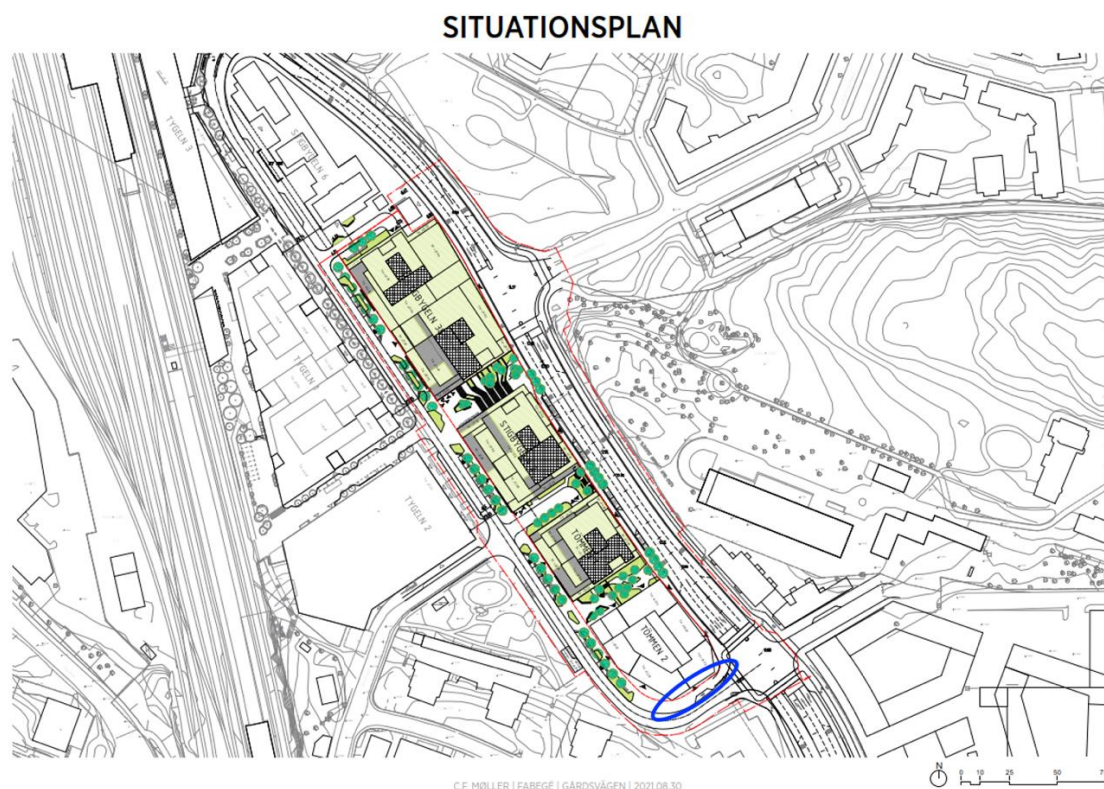
Bakgrund	3
Uppdrag	3
Karta över området	3
Resultat	4
Bedömning allé	4
Närliggande grönområden	5
Rekommendation	7
Slutsats	8
Referenser	8

Bakgrund

Uppdrag

Calluna AB har i uppdrag av Fabege AB att undersöka kvalité och ekologisk funktion av den trädallé som behöver tas bort vid kommande byggnation. I samband med byggnationen ska tre nya gröna passager anläggas mellan byggnaderna, där Fabege AB är intresserade att veta vad som krävs av passagera så att de ersätter trädalléns värden.

Karta över området

Figur 1. Trädallén är belägen vid den blå markeringen. Kartan är framtagen av C.F. Møller och Fabege AB och visar det aktuella området för utredningen.

Resultat

Bedömning allé

Enligt bilaga 1 till förordningen om områdesskydd är biotopen allé generellt skyddad i hela landet. En verksamhetsutövare som planerar att vidta en åtgärd som kan skada ett biotopskyddsområde ska söka dispens från förbudet i 7 kap. 11 § miljöbalken (Naturvårdsverket, 2012). Dispens sökes hos länsstyrelsen.

För att en trädrad ska klassas som en biotopskyddad allé behöver följande uppfyllas: "Lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden skall till övervägande del utgöras av vuxna träd". (Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. 5 § bilaga 1). Med vuxna träd avses träd som mäter minst 20 cm i diameter i brösthöjd eller har uppnått en ålder av 30 år (Naturvårdsverket 2014).

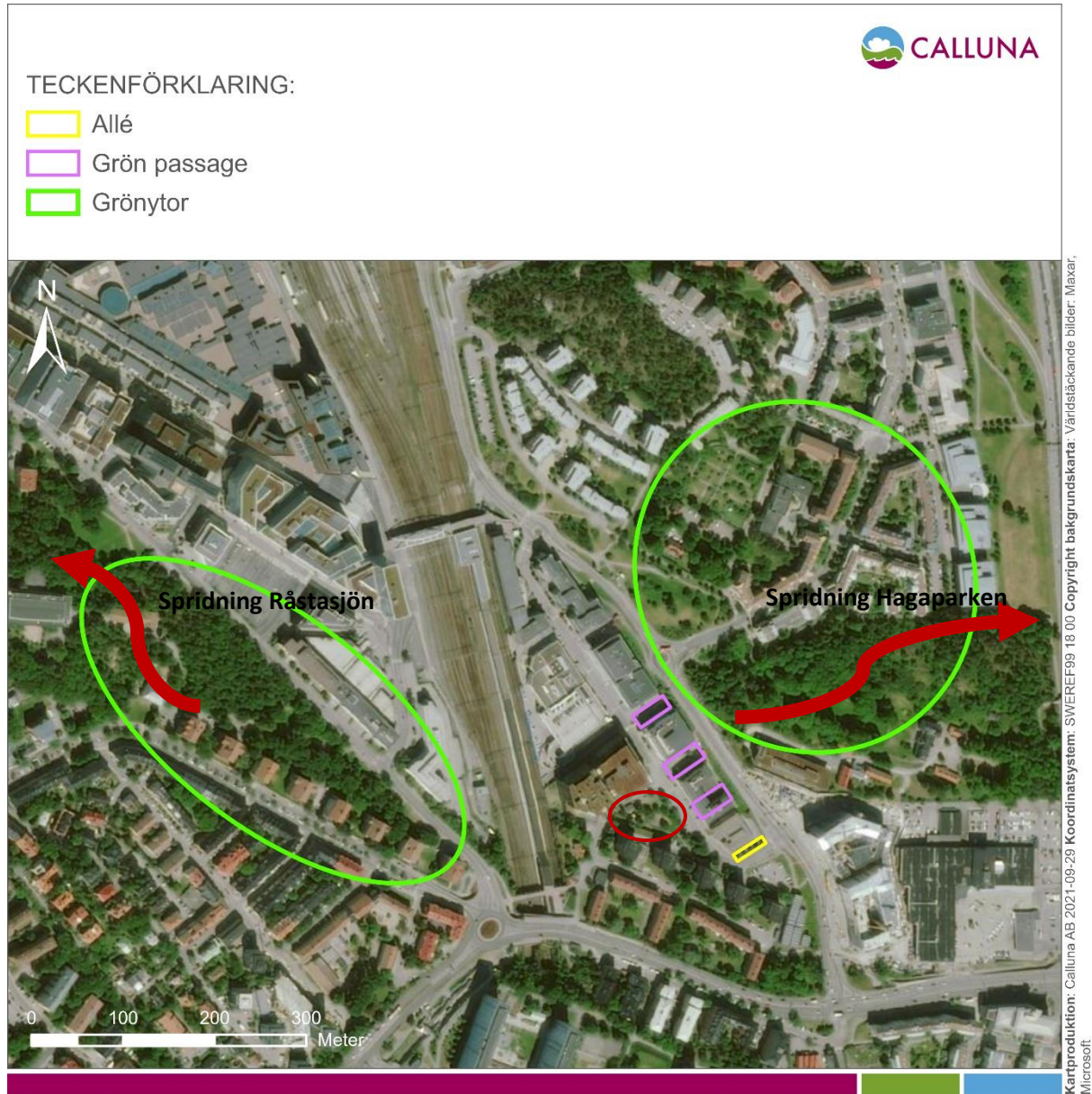
Bedömning av de fem oxlarna är att de klassas som en allé eftersom det är fem träd på rad, och av träden utgörs en övervägande del av vuxna träd (>20 cm). Solna stads trädgårdsmästare mätte träden på plats under april 2021 och diametern var mellan 19-22 cm. Räknat från kolonnvägen (i figur 2 nedan, från vänster), mättes träden med diameter 21, 22, 21, 19 och 21 cm. Detta gör att allén enligt förordningen om områdesskydd, klassas som ett biotopskydd.

Träden har även ett naturvärde i att det är bärande träd som t.ex. besöks av födosökande fåglar under höst- och vintertid. Fältskiktet längs med marken där oxelträden står har inga noterade naturvärden vid besök på platsen under september 2021.

Figur 2. De fem oxlarna i södra delen av planområdet. Bilddatum 2021-09-21.

Närliggande grönområden

Figur 2. Gul markering visar platsen där de fem oxlarna står idag, den röda ringen visar Fröparken. De gröna markeringarna är relativt stora sammanhängande grönytor som fortsätter utanför kartområdet. De lila markeringarna är platser där framtida gröna passager planeras.

I nordväst cirka 1,2 km fågelvägen från allén är Råstasjön belägen, som nås via ett grönstråk av Vasalundsparken (markerat i grönt t.v. i figur 2) rakt väster om allén. Blickar man österut finns ett grönområde med parken Lilla Frösunda och Fruktträdgården norrut och rakt österut går ett grönstråk som på andra sidan E4:an binds ihop med Hagaparken, dock bildar E4 en relativt kraftig barriär för känsligare arter.

Området rakt väster om planområdet för denna byggnation består av fåtal gröna ytor där istället spårrområde och betongytor skapar en kraftfull barriär för arter som möjligen rör sig mellan de två gröna områdena i figur 2.

De tilltänkta gröna släppen (passagerna) kan därigenom troligtvis öka spridningsmöjligheter för olika arter i området. För rekommendation av hur gränderna skulle kunna utformas se nedan i analysen.

Figur 3. Precis nordväst om allén ligger Fröparken.

Figur 4. Vy öster ut från en av det blivande gröna passagerna (den centrala). Den gröna kilen som ses på bilden (andra sidan Kolonnvägen) skulle kunna bli en samlingspunkt för vissa arter som rör sig, här skulle en passage kunna förbättra den s.k. gröna infrastrukturen.

Figur 4. Vy från nuvarande GC-bana intill Kolonnvägen. På bilden ses delar av parken Lilla Frösunda, också ett område från där arter skulle kunna sprida sig lättare västerut om gröna passagerna skapas.

Rekommendation

Utformning av de gröna korridorerna gynnas av att hålla olika strukturer, med variation gynnas oftast fler arter vilket är viktigt för biologisk mångfald.

Att anlägga ett litet vattendrag i korridorerna kan vara ett sätt att få in ett element som gynnar olika insekter och fåglar m.fl. Det kan vara i form av ett kortare dike eller som en mindre våtmark. I många fall är det även gynnsamt under skyfall att ha dessa områden (grönytor) som inte är hård yta utan istället kan ta emot vatten. Ett vattendrag eller damm skulle också kunna ha förutsättningar för att ha en lugnande effekt på människor om man har t.ex. en fontän eller rinnande vatten som ger ett porlande ljud. I flera av fallen med de åtgärder som införs för biologisk mångfald har även de som bor i området nytta och/eller glädje av dessa, exempel kan vara fågelsång, trädskugga sommartid, och visst ljudskydd från träd och annan växtlighet.

Till en början blir det framför allt markskiktet som blir påtagligt som värden, sedan kommer trädskiktet mer på sikt utveckla större naturvärden. På marknivå rekommenderas att få in variation, genom olika växter som blommar olika tider, gynnar pollinatörer med tillgång till nektar och pollen under en längre tid. Det kan också vara bra att få in olika strukturer i form av lite sten och ved, sand, vass, och möjligen ett insektshotell. Träd som kan vara bra att plantera i området är något ädellöv, t.ex. ek och lind, eller oxel som är ett bärande träd, samt lönn som är relativt snabbväxande (som även täcker in en insektsnisch som brukar finnas hos ädellöv). Däremot kan lönn tendera att ha en kraftig skuggverkan, vilket gör att de inte lämpar sig att placera allt för nära bostadsfasader.

Blir även åtgärderna i korridorerna estetiskt planerade och passar in med arkitekturen behöver det kanske inte bli en kostnad, utan kan stärka efterfrågan på att vilja bo/verka i bostäder eller själva området. En ytterligare åtgärd, gröna tak, skulle ytterligare kunna öka förutsättningarna för biologisk mångfald på platsen.

Slutsats

Att anlägga de gröna korridorerna, som Fabege tänker som ersättningsåtgärd, kommer *på sikt* ge bättre förutsättningar än vad som finns idag för konnektiviteten mellan grönområdena, trots att de fem oxlarna tas bort. På grund av att det helt enkelt blir fler spridningsvägar och en ökad yta med träd och annan växtlighet. De fem oxlarna har precis nått upp till sådan stamomkrets att de klassas som biotopskydd, men eftersom de är relativt unga bedöms träden inte ha några högre naturvärden, därav kommer de nya gröna korridorerna att relativt lätt ersätta de värdena som försvinner med oxlarna.

Utöver att plantera träd i de gröna korridorerna, t.ex. oxel, rekommenderas att få in fler strukturer som gynnar biologisk mångfald, som insektshotell, växter som gynnar pollinerare och ett litet vattendrag. Hur dessa yngre grönytor (korridorerna) utformas kommer ha stor betydelse för vilka naturvärden som kan utvecklas på platserna på sikt.

Referenser

Naturvårdsverket (2012). *Biotopskyddsområden*. Handbok 2012:1. Hämtad 2021-09-21: [<https://www.naturvardsverket.se/om-oss/publikationer/0100/biotopskyddsomraden/>]

Naturvårdsverket (2014). *Allé*. Hämtad 2021-10-25: [[Beskrivning och vägledning för biotopen Allé i bilaga 1 till förordningen \(1998:1252\) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.](#) [naturvardsverket.se]]